

Освіта молоді з функціональними обмеженнями: проблеми в сучасній Україні

Проблеми людей з функціональними обмеженнями перестають бути індивідуальними, набуваючи характеру суспільних проблем. Людина з функціональними обмеженнями зустрічає соціальні бар'єри, що не дозволяють їй повноцінно інтегруватися, жити повноцінним життям. Тому суспільство має адаптувати свої стандарти до особливих потреб людей, що мають інвалідність. Це необхідно, щоб вони змогли жити повноцінним життям. Одним з найефективніших шляхів виходу зі стану «відторгнутості», «відчуженості» таких людей є здобуття ними вищої професійної освіти.

Мета роботи – розглянути проблеми та перспективи отримання вищої професійної освіти молоддю з функціональними обмеженнями в сучасному українському суспільстві.

В Україні здобуття вищої освіти інвалідами здійснюється у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації різних форм власності та відомчої належності. Студенти-інваліди навчаються як у спеціальних навчальних групах, так і у змішаних групах, до складу яких входять їх здорові однолітки. Основною проблемою для молоді з функціональними обмеженнями є адаптація до навчання і життєдіяльності в незвичних умовах вищої школи, адже більшість таких людей до цього часу знаходилися на індивідуальному навчанні. Серед студентів з функціональними обмеженнями існує стереотип, що за наявності у них якихось фізичних відхилень ставлення викладачів повинно бути більш лояльним. Але саме таким чином вони привертають увагу до своєї «нетиповості».

В національній доповіді «Про становище інвалідів в Україні» зазначено, що кількість інвалідів, які навчалися у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації, збільшилася у 2007/2008 навчальному році порівняно із 2003/2004 навчальним роком у 2,4 рази та становила 8315 осіб. Однак у більшості вітчизняних ВНЗ не забезпечено навіть мінімальних умов, необхідних для навчання осіб з інвалідністю, що значно утруднює реалізацію права на здобуття освіти. Державою вживаються заходи із забезпечення системи освіти осіб з інвалідністю кваліфікованими кадрами. Так, протягом останніх років постійно збільшуються обсяги державного замовлення на підготовку у ВНЗ фахівців, які надаватимуть освітні послуги особам з інвалідністю.

У сфері управління Мінпраці України функціонує 5 спеціальних навчально-виховних закладів інтернатного типу. Вони призначені для професійної, медичної, фізичної та соціальної реабілітації, здобуття робітничих професій і спеціальностей молоддю у віці від 15 до 35 років I-III груп інвалідності, стан здоров'я яких дозволяє навчатися та працювати за обраними професіями. До них належать: Кам'янець-Подільський планово-економічний технікум-інтернат, Харківський обліково-економічний технікум-інтернат імені Ф.Г. Ананченка, Житомирське вище професійно-технічне училище-інтернат, Луганське та Самборське (Львівська область) професійно-технічні училища-інтернати. Фінансування зазначених технікумів-інтернатів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету, а професійно-технічних навчальних закладів – з місцевих бюджетів.

Отже, останнім часом спостерігаються позитивні тенденції у вирішенні питання отримання повноцінної освіти молоді з функціональними обмеженнями. Але, не дивлячись на це, такі проблеми, як облаштування навчальних закладів необхідними технічними засобами, відсутність якісного дистанційного навчання, стереотипне відношення до інвалідів заслуговують особливої уваги.